

Leopold Staff

WYBRANE WIERSTY

- Podstawowe informacje o epoce (ramy czasowe, nazwa, filozofia)
- Sztuka
- Literatura i wzorce osobowe

WYBRANE WIERSTW

Leopold Staff

• O Autorze

Leopold Staff (1878–1957) – poeta, dramaturg i tłumacz, jeden z najwybitniejszych twórców literatury polskiej. Studiował prawo, filozofię i romanistykę na Uniwersytecie Lwowskim, gdzie aktywnie działał w środowisku literackim. Wpływ na jego twórczość miała literatura europejska, zwłaszcza Nietzsche.

Podróżował po Europie, spędził rok w Paryżu. W latach 1909–1914 redagował bibliotekę Symposion, a po I wojnie światowej osiedlił się w Warszawie. Współtworzył Nowy Przegląd Literatury i Sztuki (1920–1921), był członkiem, a później wiceprezesem Polskiej Akademii Literatury. Okres okupacji spędził w Warszawie, a po wojnie mieszkał m.in. w Krakowie. Laureat licznych nagród literackich, odznaczony doktoratami honoris causa Uniwersytetu Warszawskiego i Jagiellońskiego. Twórczość Staffa obejmuje epokę Młodej Polski, dwudziestolecie międzywojenne i lata powojenne, co czyni go poetą trzech pokoleń. Spoczywa na warszawskich Powązkach.

• Cechy twórczości

- **Nurt dekadenski**- nastroje pesymizmu, katastrofizmu, przygnębienia, bierności, smutku i melancholii
- **nurt franciszkański**- w późniejszym okresie Staff zaczął chwalić prostotę życia, doceniał ciężką pracę.
- **Nurt neoklasycystyczny**- zainteresowanie autora kulturą i filozofią starożytności, złoty środek, harmonia, podkreślenie wagi uniwersalnych wartości
- **nurt nietzscheński**- Staff był zafascynowany twórczością niemieckiego filozofa XX wieku i przełożył wiele jego dzieł, przejmując z nich m.in. idee przełamywania własnych słabości, autokreacji.

WYBRANE WIERSTY

Leopold Staff

• **Kowal**

Utwór zachowuje tradycyjną formę sonetu (dwie strofy czterowersowe i dwie strofy trzywersowe) oraz tradycyjny dla tego gatunku podział: pierwsza część jest opisowa, a druga refleksyjno-filozoficzna. Dzieło „Kowal” odcina się od młodopolskiego dekadentyzmu i bierności i ukazuje człowieka silnego, stworzonego do ciężkiej pracy. Podmiot liryczny, będący kowalem zajmuje się codzienną pracą w swoim zakładzie. Przypomina greckiego boga Hefajstosa. Podejmuje się nietypowego zadania, musi wykuć dla siebie serce- stalowe, które nie zostanie złamane przez żadne przeciwności losu. W drugiej części sonetu Kowal zwraca się do swojego serca, ostrzegając je aby nie pękło pod ciężkim młotem. Jeśli okaże się być zbyt słabe, podmiot liryczny woli sam je zniszczyć niż pozwolić zrobić to komuś innemu. Autor chce zmotywować tym utworem czytelnika do działania, ponieważ tylko walka ze swoimi słabościami zapewnia wewnętrzny rozwój.

• **Deszcz jesienny**

Autor opisuje pesymistyczną wizję świata, stosując zabieg psychizacji krajobrazu, charakterystyczny dla epoki Młodej Polski. Zjawiska przyrody mają wpływ na stan emocjonalny ludzi, krajobraz jest stanem ich duszy. Nastrój wiersza jest pełen smutku, melancholii. Człowiek czuje się przytłoczony swoim smutkiem, traci nadzieję na nadejście lepszych momentów. Rozpacz podmiotu lirycznego udzieliła się nawet Sztanowi. Sieje on spustoszenie na świecie, ale nie daje mu to satysfakcji. Wręcz przeciwnie, czuje on smutek i przygnębienie. W dziele możemy widzieć wpływy młodopolskiego dekadentyzmu, a także filozofii Schopenhauera, który widział świat jako zły i bezsensowny.

• **O miłości wroga**

Inspiracja filozofią franciszkanizmu jest widoczna w dziele, które postuluje postawę pełną miłości i akceptacji, nawet wobec ludzi, którzy wyrządzają mu krzywdę i starają się zaszkodzić. Podmiot liryczny wymienia, krzywdy, jakich doznał z ręki wroga, a potem z każdej sytuacji wyciąga lekcję, zamienia nieszczęścia w korzyści. Osoba mówiąca w wierszu nie uważa się nad swoim losem i uczy się pokory, modli się o zbawienie duszy nieprzyjaciela.